

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511, 2003PB Haarlem

aan de leden van de commissie Bestuur

Datum 29 maart 2017
Ons kenmerk 2016/568487
Contactpersoon ECM Kingma
Doorkiesnummer 023-5113042
E-mail ekingma@haarlem.nl
Onderwerp beleid rond verbonden partijen

Geachte leden van de commissie Bestuur,

In het kader van het verzoek om inzage in het onderzoek van management en integriteit bij Spaarnelanden zegde wethouder Van Spijk u een kort memo toe met daarin de relevante punten uit het staand beleid rondom verbonden partijen, in het bijzonder waar dit beleid toeziet op de omgang met dergelijke kwesties. In deze memo schetsen wij allereerst hoe de governance van verbonden partijen is georganiseerd en waar dat is vastgelegd. Ten tweede gaan wij in op de wijze waarop het college toezicht houdt op de handelwijze van Spaarnelanden ingeval van (vermoedens van) integriteitsschendingen.

Governance verbonden partijen

Op 11 juni 2015 heeft u de nota '*Verbonden partijen in Haarlem, kaderstelling voor de omgang met verbonden partijen*' vastgesteld (2014/475087). Deze kaderstellende nota heeft tot doel het vastleggen van de wijze waarop Haarlem de relaties met verbonden partijen vorm geeft. Met deze nota is verder vastgelegd wat de verantwoordelijkheid is van de raad en wat de verantwoordelijkheid is van het college en waar deze elkaar raken.

In de nota is afgesproken dat de raad een kaderstellende en controlerende taak heeft ten aanzien van de doelen en effecten die de gemeente wil bereiken (het 'wat'). Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan (het 'hoe'). Verder is vastgelegd dat, omdat de inzet van verbonden partijen een middel zijn om beleid te realiseren, de sturing en beheersing hiervan onder de verantwoordelijkheid van het college valt. Het college vervult ten aanzien van de verbonden partij twee rollen: die van opdrachtgever en die van aandeelhouder/eigenaar. Elk van deze rollen vraagt een andere invulling.

Voor de dagelijkse aansturing en de bedrijfsvoering van de verbonden partij stelt het college vanuit haar rol als aandeelhouder een directie en een Raad van Commissarissen aan. Deze dienen de verbonden partij als separate onderneming te besturen.

Op welk niveau en over welke zaken biedt een verbonden partij aan het college en het college op haar beurt aan de raad inzicht in en legt ze verantwoording af over het reilen en zeilen van de verbonden partij?

Het 'governance' vraagstuk (sturing, beheersing, verantwoording, toezicht) speelt hierin een belangrijke rol.

De rol van opdrachtgever.

In genoemde nota is vastgesteld dat verbonden partijen (in dit geval Spaarnelanden) informatie en inzicht bieden aan het college in de uitvoering van de gemaakte prestatieafspraken m.b.v. tussentijdse rapportages. Wat betreft de verantwoording over de rechtmatigheid van de bestedingen, de effectiviteit en de efficiency benut de verbonden partij haar jaarrekening en jaarverslag.

Het college stuurt als opdrachtgever tussentijds op deze rapportages ten behoeve van de voortgang van gemaakte prestatieafspraken. Jaarlijks moeten zowel jaarrekening als jaarverslag van de verbonden partij worden goedgekeurd door het college.

Het college verantwoordt zich op haar beurt in de gemeentebegroting en het jaarverslag richting de raad over de realisatie van de gemaakte prestatieafspraken en over de staat van de betreffende verbonden partij.

De rol van aandeelhouder.

Toezicht houden op de continuïteit van de onderneming is de taak die hoort bij de rol die het college als aandeelhouder heeft. Als aandeelhouder betekent deze taak het toezien op de werking van het afgesproken systeem van verantwoordelijkheden. Dit systeemtoezicht werkt als volgt: het bestuur (directie) van de verbonden partij heeft zelf de volledige en zelfstandige zorg voor het bedrijf en de bedrijfsvoering (waaronder het personeel). Het is de taak en verantwoordelijkheid van de Raad van Commissarissen (RvC) van de verbonden partij om te bewaken dat die zorg op een goede manier wordt ingevuld, bij gebreke waarvan deze RvC in dient te grijpen. Het college wordt als aandeelhouder geïnformeerd over voortgang van afspraken en bedrijfsvoering, in het bijzonder als er bijzondere kwesties spelen of hebben gespeeld.

Het college stelt de raad vervolgens in de bestaande informatie- en verantwoordingsrelatie op de hoogte. Indien er bijzondere kwesties spelen of hebben gespeeld, zoals de onderhavige integriteitskwestie bij Spaarnelanden, rapporteert het college aan de raad dat een kwestie speelt/speelde, of en zo ja hoe het bedrijf de zorg en verantwoordelijkheid heeft genomen om de kwestie aan te pakken en de wijze waarop de Raad van Commissarissen dit proces heeft bewaakt en, indien nodig, daarin heeft ingegrepen. Het college heeft daarmee een verplichting tot informatievoorziening en verantwoording aan de raad over het door het college gehouden systeemtoezicht, zonder inhoudelijk verder op dergelijke zaken, die onder de verantwoordelijkheid van de onderneming zelf vallen, zicht te

hebben. Indien het college constateert dat niet (afdoende) is gehandeld volgens het afgesproken systeem ontstaat er een mogelijkheid tot ingrijpen richting de RvC en/of directie van de onderneming.

Toezicht op handelwijze Spaarnelanden bij integriteitsschendingen

De directe aanleiding voor deze memo is het recente verzoek vanuit de raad om inzage in het van de verbonden partij Spaarnelanden interne onderzoek van management en integriteit.

Zoals hierboven uiteengezet volgt uit de nota over de omgang met verbonden partijen dat het college systeemtoezicht houdt op het bedrijf en de bedrijfsvoering van Spaarnelanden. Het college stelt zich dus niet inhoudelijk op de hoogte van integriteitskwesaties die binnen Spaarnelanden aan de orde zijn. Deze worden afgehandeld door directie en RvC van Spaarnelanden, conform de door de raad vastgestelde afspraken. Het college wordt over dit proces geïnformeerd, niet over de inhoud. Het belopen proces wordt hieronder kort uiteengezet.

Spaarnelanden beschikt net als de gemeente Haarlem over de mogelijkheid om vermoedens van integriteitsschendingen te melden. Medewerkers kunnen een melding maken bij de eigen leidinggevende, de directie en/of een vertrouwenspersoon. Burgers en bedrijven kunnen ook een melding doen. Meldingen worden onderzocht op betrouwbaarheid, concreetheid en onderzoeksmogelijkheden en aan de directeur van Spaarnelanden ter behandeling voorgelegd, waarna een extern onderzoeker het feitenonderzoek verricht. De Raad van Commissarissen wordt ingelicht. Indien op grond van het uitgevoerde feitenonderzoek onoorbaar gedrag of handelen van medewerkers van Spaarnelanden wordt vastgesteld volgen passende maatregelen. De RvC bewaakt of er adequaat wordt opgetreden ten aanzien van integriteitsschendingen binnen het bedrijf en heeft de mogelijkheid om in te grijpen als dit niet geval zou mogen zijn.

Ter waarborging van de zorgvuldigheid van het hiervoor geschetste proces bestaan er twee mogelijkheden om een gedane melding en de daaruit voortvloeiende gevolgen onafhankelijk te laten toetsen. De initiële melder heeft de mogelijkheid om de betreffende integriteitskwesatie (in tweede instantie) voor te leggen aan een extern onafhankelijk meldpunt: het Huis voor Klokkenluiders. Degene waartegen het vermoeden van een integriteitsschending is geuit kan de kwesatie rechterlijk laten toetsen en daarmee een onafhankelijk oordeel verkrijgen.

Het college is in deze casus geïnformeerd over het proces en heeft conform de afspraken gerapporteerd aan de raad dat een kwesatie speelde, dat het bedrijf de zorg en verantwoordelijkheid heeft genomen om de kwesatie aan te pakken en dat de Raad van Commissarissen dit proces heeft bewaakt. Het college heeft daarmee voldaan aan haar verplichting tot informatievoorziening en verantwoording aan de raad over het door het college gehouden systeemtoezicht, zonder inhoudelijk verder op de zaak zicht te houden.

In dit geval is door het college vastgesteld dat conform protocol is gehandeld en constateert het college dat een en ander naar tevredenheid functioneert.

Haarlem

4

Vanuit de kaderstelling voor de omgang met verbonden partijen, in het bijzonder het geschetste systeemtoezicht, ziet het college dan ook geen mogelijkheid of aanleiding om inhoudelijk kennis te nemen van het integriteitsonderzoek en hierover de raad te informeren.

Wij vertrouwen erop uw commissie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

drs. J. Wienen